

LISA II KPP 2050 POLIITILISED SUUNISED JA PÕHIMÕTTED

Kogu majandust hõlmavad poliitikasuunised

- Eestist kujundatakse atraktiivne keskkond eelkõige kasvuhuonegaaside heidet vähendavate innovaatiliste tehnoloogiate, toodete ja teenuste arendamiseks. Samuti soodustatakse nende eksporti ja globaalset rakendamist kliimamuutustega seotud üleilmsete probleemide lahendamiseks. Tuvastatakse ning prioriseeritakse suure ekspordivõime ning majandusliku ja keskkonnahoiu potentsiaaliga rohekasvu valdkonnad ning toetatakse nende arengut järjepidevalt soodsa regulatiivse keskkonna kujundamise ja rahastusele ligipääsu soodustamise kaudu. Näiteks ettevõtetele suunatud riiklike toetusmeetmete kriteeriumites arvestatakse kliimapoliitika eesmärgi ja võimaluse korral eelistatakse vähese süsinikuheitega alternatiive.
- Nii tarbijate kui ka ettevõtete kliimasõbralike hoiakute ja valikute kujundamiseks suurendatakse ühiskonna teadlikkust kliimamuutuste leevendamise ja nende mõjudega kohanemisest. Juurutatakse kliimamuutuste temaatika teadmiste-, oskuste- ja hoiakutepõhist käsitlemist kõigil haridustasemetel ning mitteformaalses keskkonnahariduses. Avaliku sektori head eeskuju näidatakse keskkonnakorralduslike meetmete abil, sealhulgas keskkonnajuhtimise ja keskkonnahoidlike hangete rakendamisega riigiasutustes. Ühtlasi tunnustatakse parimate praktikate loojaid ja kasutajaid.
- Majanduskasv seotakse lahti esmase tooraine kasutamise kasvust ressursitõhusa ringmajanduse edendamise kaudu, arvestades säästva arengu eesmärgi ning eelkõige säästva tootmise ja tarbimise põhimõtteid. Jäätmehierarhiast lähtudes jätkatakse jäätmetekke vähendamist ja tõhustatakse jäätmete liigiti kogumist. Tootmises vähendatakse esmase ja suurendatakse teisese tooraine kasutust ning rakendatakse ökodisaini ja universaalse disaini põhimõtteid. Soodustatakse uudsete, sealhulgas ressursside taaskasutamisel, jagamisel ja rentimisel põhinevate ärimudelite kasutuselevõttu.
- Eesti panustab teiste arenenud riikide hulgas piiriüleselt kliimamuutuste leevendamisse ja nende mõjudega kohanemisse arengukoostöö raames, kaasates võimaluse korral selleks Eesti parimat oskusteavet. Kliimaeesmärkide saavutamise kulutõhususe suurendamiseks kasutatakse olemasolevaid ja tulevasi paindlikkusmehhanisme.

Valdkondlikud poliitikasuunised kliimamuutuste leevendamiseks

Energeetika ja tööstus

- Energia tarbimiskeskuste ja uute tootmisvõimsuste planeerimisel ning tarbimise ja tootmise juhtimisel lähtutakse süsteemi kui terviku tõhusast koostoimimisest.
- Tööstuslikes protsessides soodustatakse valdavalt vähese CO₂ eriheitega tehnoloogiate rakendamist ning ressursside tõhusat kasutamist. Tööstusettevõtetes
- Olemasoleva hoonefondi renoveerimisel ning uute hoonete planeerimisel ja ehitamisel lähtutakse süsteemi kui terviku majanduslikust ja energeetilisest tõhususest, et saavutada kogu kasutuses oleva hoonefondi maksimaalne energiatõhusus.

- Energiasüsteemides võrkude planeerimisel, ehitamisel, haldamisel ja rekonstrueerimisel lähtutakse süsteemi kui terviku majanduslikust ning energeetilisest efektiivsusest eesmärgiga saavutada maksimaalne energia- ja ressursitõhusus.
- Põlevkivi kasutamisel liigutakse järjest suurema energeetilise väärimdamise ning kõrgema lisandväärtusega toodete tootmise suunas, et minimeerida põlevkivi käitlemisprotsessis tekkivat kasvuhoonegaaside heidet viisil, millega ei kaasne muu negatiivse keskkonnamõju suurenemine.
- Suuremahulise energeetika ja tööstuse sektori osalisi suunatakse kasvuhoonegaaside heidet jõudsalt ja kulutõhusalt vähendama, jätkates turupõhiste mehhanismide kasutust.
- Soodustatakse kodumaiste taastuvate energiaallikate järk-järgult laiemat kasutuselevõttu lõpptarbimise kõigis sektorites, pidades silmas ühiskonna heaolu kasvu ning vajadust tagada energiajulgeolek ja varustuskindlus.
- Energeetika ja tööstuse kasvuhoonegaaside heite piiramisel eelistatakse teadus-, arendus- ja innovatsioonisuundi, millega edendatakse tõhusate energiatehnoloogiate arengut ning kodumaise taastuvenergiaressursi maksimaalset väärimdamist, suurendatakse primaarenergia kokkuhoidu ja vähendatakse kasvuhoonegaaside heidet.

Transport

- Vähendatakse sundliikumise ja isiklikust autost sõltuvuse vajadust hästi integreeritud asustuse ja transpordikorralduse planeerimise kaudu. Samuti edendatakse energiasäästlikku liikluskultuuri.
- Suurendatakse sõidukipargi ökonoomsust ja säästlike transpordikütuste osakaalu eelkõige eesmärgipärase maksupoliitika ning avaliku sektori eeskuju abil.
- Eelistatakse vähese kasvuhoonegaaside heitega transpordi- ja liikumisviise ühistranspordi, kergliikluse ning energiatõhusate kaubavedude eelisarendamise kaudu.
- Edendatakse teadus-, arendus- ja innovatsioonisuundi, mis soodustavad keskvalitsuse ja kohaliku omavalitsuse asutuste ning ettevõtete teadlikkuse ja kompetentsi suurendamist säästva transpordi ja liikuvuse arendamisel ning asjakohaste näidisprojektide elluviimisel.

Põllumajandus

- Suurendatakse ja säilitatakse muldade süsinikuvaru ning kujundatakse ja säilitatakse olulise süsinikuvaruga maa-alasid.
- Soodustatakse põllumajandusmaa tõhusat ja keskkonnasõbralikku kasutust ning välditakse selle põllumajanduslikust kasutusest väljalangemist. Säilitatakse põllumajandusmaa tootmispotentsiaal ja väärtusliku mullastikuga põllumaa pindala.
- Tõhustatakse taimetoitainete kasutamist ning soodustatakse mineraalväetiste asendamist orgaaniliste väetiste ja keskkonnasõbralike mullaparandajatega. Vältitakse orgaanilise aine vajaduseta põllult minemaviimist.
- Edendatakse jõudsalt bioenergia tootmist ning selle kasutamist eelkõige selliste taastumatute kütuste asemel, mille tootmine on energiamahukas.
- Suurendatakse põllumajandussektori tootlikkust ja ressursikasutuse tõhusust, et vähendada kasvuhoonegaaside heidet toodangu ühiku kohta.

- Põllumajandussektori kasvuhoonegaaside heite piiramisel eelistatakse teadus-, arendus- ja innovatsioonisuundi, mis suurendavad põllumajanduse kestlikkust. Innovatsiooni edendamiseks seotakse teadustöö tihedalt põllumajandustootmisega hariduse, teavituse ja nõustamise kaudu.

Metsandus ja maakasutus

- Metsade juurdekasvu ja süsiniku sidumise võimet suurendatakse tootliku ja kestliku metsamajandamisega ning pikas perspektiivis säilitatakse metsade süsinikuvaru.
- Järgepidevalt edendatakse puidukasutust ning suurendatakse süsinikuvaru puittoodetes ja ehitistes, asendades sel viisil taastumatute loodusressursside kasutamist.
- Soodustatakse senise metsamaa pindala säilimist ning teistes maakasutuse kategooriates eelistatakse süsiniku sidumise suurendamise ja heite vähendamise võtteid.
- Säilitatakse või suurendatakse soolade turbas seotud süsinikuvaru. Vältitakse soode edasist kuivendamist ning juba kuivendatud turbaaladel taastatakse võimaluse korral looduslähedane veerežiim või vältitakse alade edasist degradeerumist.
- Metsanduse ja maakasutuse sektoris eelistatakse teadus-, arendus- ja innovatsioonisuundi, mis aitavad suurendada süsiniku sidumist ning leida alternatiivseid puidukasutusviise.